

Мутипроцесорски системи - вежбе

4. decembar 2014

Glava 1

MPI Hello World

MPI је библиотека функција за размену порука између процесора. Овим функцијама се може приступити из програмских језика C/C++ и Fortran. Једноставан програм који исписује “поздраве” са више процесора на терминал ће бити програм за упознавање са основним функцијама из MPI библиотеке.

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <mpi.h>

const int MAX_STRING = 100;

int main(void) {
    char gret[MAX_STRING];
    int csize;
    int prank;

    MPI_Init(NULL, NULL);
    MPI_Comm_size(MPI_COMM_WORLD, &csize);
    MPI_Comm_rank(MPI_COMM_WORLD, &prank);

    if (prank != 0) {
        sprintf(gret, "Grets from process %d of %d!", prank, csize);
        MPI_Send(gret, strlen(gret)+1, MPI_CHAR, 0, 0, MPI_COMM_WORLD);
    } else {
        printf("Grets from process %d of %d!\n", prank, csize);

        for (int q = 1; q < csize; q++) {
            MPI_Recv(gret, MAX_STRING, MPI_CHAR, q, 0,
                    MPI_COMM_WORLD, MPI_STATUS_IGNORE);
            printf("%s\n", gret);
        }

        MPI_Finalize();
        return 0;
    }
}
```

Да би се добио приступ MPI функцијама унутар C/C++ програма потребно је укључити датотеку `mpi.h`. Наравно, током развоја MPI програма морају

се користити и остале C/C++ библиотеке. У овом примеру то су `stdio.h` и `string.h`.

1.1 MPI_Init и MPI_Finalize

Секција програма у којој ће се извршавати MPI функције започиње са `MPI_Init` функцијом. Од линије у програму, када више MPI функције нису потребне, MPI библиотека треба да се затвори позивом `MPI_Finalize` функције.

```
int MPI_Init (
    int*   argc,
    char** argv
);
```

Функција `MPI_Init` иницијализује MPI библиотеку. Као параметре прима исто што и `main` функција. У овом програму је `main` функција дефинисана без параметара па су зато у `MPI_Init` функцију прослеђене `NULL` вредности.

```
int MPI_Finalize(void);
```

Функција `MPI_Finalize` затвара MPI библиотеку. Ова функција не прима ни један параметар. Након што је MPI библиотека затворена не сме бити позива MPI функција.

1.2 MPI_Comm_size и MPI_Comm_rank

У MPI библиотеци communicator је скуп процеса који могу да размењују поруке. У C/C++ овај концепт је дефинисан типом `MPI_Comm`. Један од задатака који се обављају у току иницијализације библиотеке јесте и стварање communicator у коме се налазе сви процеси тренутног програма. Овај комуникатор је означен симболом `MPI_COMM_WORLD`. Овај симбол се користи као параметар у многим функцијама.

```
int MPI_Comm_size(
    MPI_Comm comm,
    int *size
);
```

Функција `MPI_Comm_size` има два параметра. Први параметар је communicator. У другом параметру се враћа укупан број процеса који се користе за извршавање програма. Тај број се у овом програмз памти у променљивој `csize`.

```
int MPI_Comm_rank(
    MPI_Comm comm,
    int *rank
);
```

Функција `MPI_Comm_rank` има два параметра. Први параметар је communicator. У другом параметру се враћа редни број процеса. Сваки процес има јединствен број, почевши од 0 па до укупног броја процеса умањеног за 1. Јединствени број процеса се памти у променљивој `prank`.

1.3 MPI_Send и MPI_Recv

Слање порука у библиотеци MPI је имплементирано функцијом `MPI_Send`. Ова функција је сложена.

```
int MPI_Send(
    void *buf,
        int count,
        MPI_Datatype datatype,
        int dest,
        int tag,
        MPI_Comm comm
    );
```

Прва три параметра одређују садржај који се шаље. Параметар `buf` је показивач на блок меморије у коме се налази садржај који треба да се пошаље. Параметар `count` је број елеменара који се шаљу. Параметар `datatype` је набројиви тип који одређује врсту послатих података. Неке од могућих вредности за овај параметар су: `MPI_BYTE`, `MPI_CHAR`, `MPI_INT`, `MPI_FLOAT`...

У примеру, променљива `gret` је показивач на блок меморије са подацима. Број података који се шаљу је израчунат функцијом `strlen` (стрингови у C/C++ су терминирани симболом `\0`, зато `+1`). Подаци који се шаљу су карактери па стога је 3. параметар `MPI_CHAR`.

Преостала три параметра функције `MPI_Send` одређују ка ком процесу се шаље порука. Параметар `dest` је јединствени број процеса коме се шаље порука. Параметар `tag` служи као додатак на основу кога се могу разликовати иначе исте поруке. Последњи параметар је `communicator`.

У примеру, сви процеси осим процеса 0, шаљу поруке ка процесу 0, стога је параметар `dest` једнак 0. Параметар `tag` није од важности па му је увек прослеђена 0. Параметар за `communicator` је као и до сада `MPI_COMM_WORLD`.

Примање порука у библиотеци MPI је имплементирано функцијом `MPI_Recv`. Ова функција има сличне параметре као и функција `MPI_Send`.

```
int MPI_Recv(
    void *buf,
        int count,
        MPI_Datatype datatype,
        int source,
        int tag,
        MPI_Comm comm,
        MPI_Status *status);
```

Првих 6 параметара имају исто значење као и параметри у случају функције `MPI_Send`. Последњи параметар је структура у којој се налазе додатни подаци: ко је пошиљаоц, који је `tag` поруке, као и да ли је дошло до неке грешке.

```
struct MPI_Status {
    int MPI_SOURCE;
    int MPI_TAG;
    int MPI_ERROR;
};
```

Уколико се овај параметар не користи тада му се прослеђује вредност `MPI_STATUS_IGNORE`.

Да би се порука успешно послала и примила потребно је да у различитим процесима постоје упарене функције `MPI_Send` и `MPI_Recv`. Неопходно је да параметри `dest` и `source` буду исти као и `tag` параметри.

Уколико процес чека на поруку која не стиже тада је процес блокиран. Ово је веома чест узрок грешака у програмима. Уколико постоје неупарене функције `MPI_Send` и `MPI_Recv` тада скоро сигурно долази до тога да ће се програм блокирати.

1.4 Задатак

Написати програм коришћењем библиотеке `MPI`, где сваки процес шаље сваком другом процесу поруку од једног природног двоцифреног броја. Прва цифра је јединствени број тог процеса, а друга цифра је случајан број од 0 до 9. Сваки процес након што прими све поруке, исписује бројеве које је примио на терминалу.

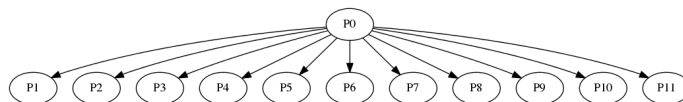
Коначни испис за случај са 6 процеса, за процеса 2, може да изгледа овако:

```
Process 2 received: 7 11 39 40 56
```

Glava 2

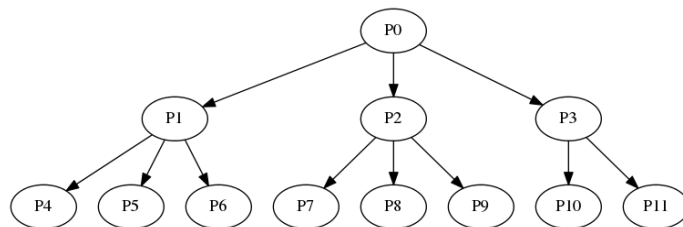
Колективна комуникација

У случајевима када је један податак потребно проследити са једног процеса до свих осталих процеса постоји више могућих решења. Једно од њих је да процес који шаље податке пошаље поруку сваком појединачном процесу директно (Слика 2.1).

Slika 2.1: Комуникација један ка свима

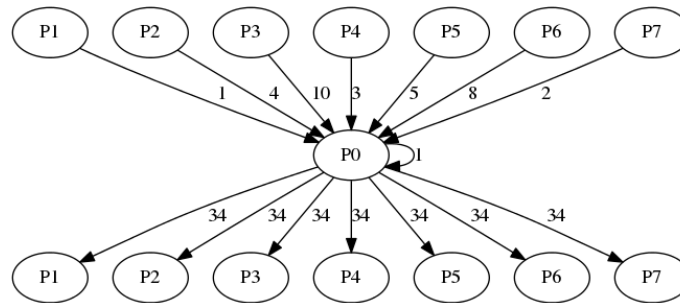
Други начин је да први процес пошаље податак до посредника који затим прослеђују податак ка осталим процесима. Овај начин комуникације образује структуру стабла (Слика 2.2).

Slika 2.2: Комуникација са структуром стабла

У неким случајевим је потребно обрадити податке од којих се сваки податак налази у посебном процесу. На пример, потребно је направити суму бројева. Сваки поједини број се налази у посебном процесу. Коначна сума треба да се нађе на свим процесима на крају прорачуна.

Најједноставније решење је да сви процеси пошаљу своје податке до само једног процеса. Тај процес одради сумирање и потом врати резултат свим остали процесима (Слика 2.3).

Slika 2.3: Сумирање један ка свима

Као и код слања података и овде је могуће рачунање са структураом стабла (Слика 2.4).

У овом случају је могућа и да процеси размењују парцијалне резултате током рачунања. На тај начин се може добити структура лептира. Закључак је да од случаја до случаја и од тога колико процеса учествује у прорачуну, другачије структуре могу бити оптималне.

У оквиру MPI библиотеке ова комплексност одабира одговарајуће структуре за глобално слање података или за глобални прорачун је сакривено од кориснока. Сама имплементација библиотеке брине о детаљима. На кориснику је да одабере одговарајућу функцију из MPI библиотеке.

2.1 MPI_Bcast и MPI_Reduce

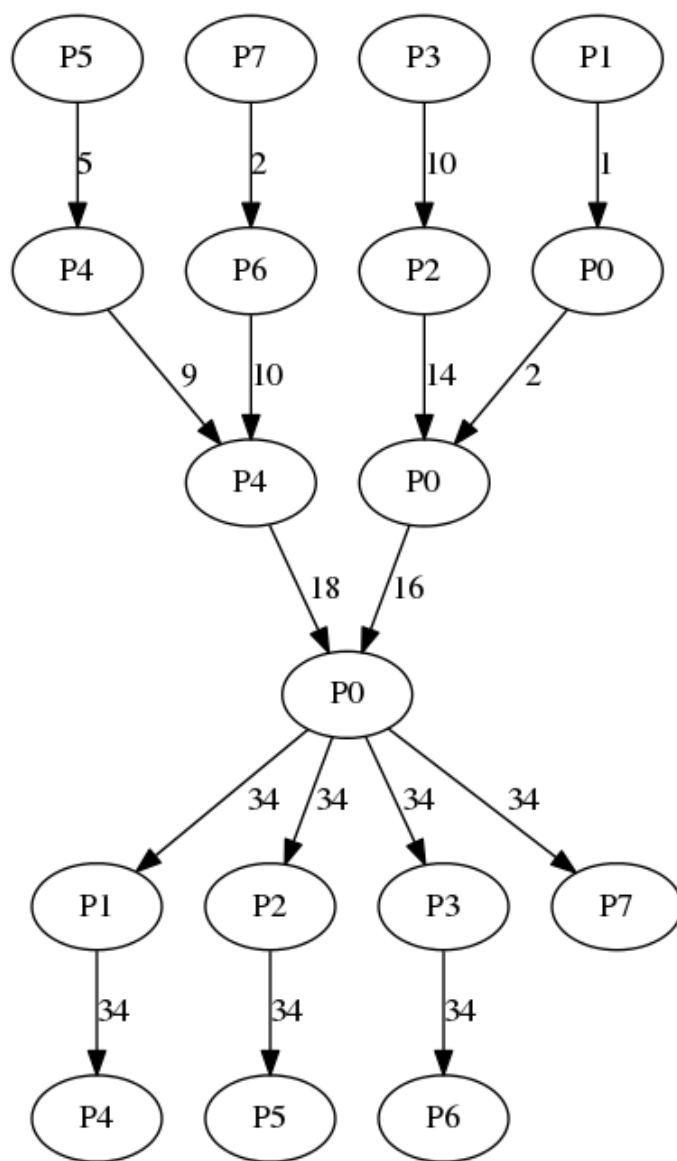
Наредни пример програма, који представља имплементацију сумирања првих N природних бројева, садржи употребу две функције за колективну комуникацију. Функција `MPI_Bcast` омогућава једном процесу да пошаље податак свим осталим процесима, док се функција `MPI_Reduce` користи за срачунавање колективне суме бројева.

```
#include <stdio.h>
#include <mpi.h>

double getInput()
{
    int res;
    printf("Number: ");
    fflush(stdout);
    scanf("%d", &res);
    return double(res);
}

int main(int argc, char* argv[])
{
    double n;
    double sum = 0;
    int csize, prank;
```


Slika 2.4: Сумирање са структураом стабла

```

MPI_Init(&argc, &argv);
MPI_Comm_size(MPI_COMM_WORLD, &csize);
MPI_Comm_rank(MPI_COMM_WORLD, &prank);

    if (prank == 0)
    {
        n = getInput();
    }
    //MPI_Barrier(MPI_COMM_WORLD);
    MPI_Bcast(&n, 1, MPI_DOUBLE, 0, MPI_COMM_WORLD);

    double s = MPI_Wtime();
    double i = (double)prank;
    double ds = (double)csize;
    while (i <= n)
    {
        sum += i;
        i += ds;
    }
    double tsum;
    MPI_Reduce(&sum, &tsum, 1, MPI_DOUBLE, MPI_SUM, 0, MPI_COMM_WORLD);

    double e = MPI_Wtime();
    double d = e - s;
    double mind;
    MPI_Reduce(&d, &mind, 1, MPI_DOUBLE, MPI_MAX, 0, MPI_COMM_WORLD);
    if (prank == 0)
    {
        printf("Sum_first%finteger_is%f\n", n, tsum);
        printf("Elapsed_time:%f\n", d);
    }

    MPI_Finalize();

    return 0;
}

```

Процес 0 преко терминала прима податак од корисника за који број првих N природних бројева се срачунава сума. Добијени податак се потом функцијом `MPI_Bcast` прослеђује свим осталим процесима. Прототип ове функције је:

```

int MPI_Bcast(
    void *buffer,
    int count,
    MPI_Datatype datatype,
    int root,
    MPI_Comm comm
);

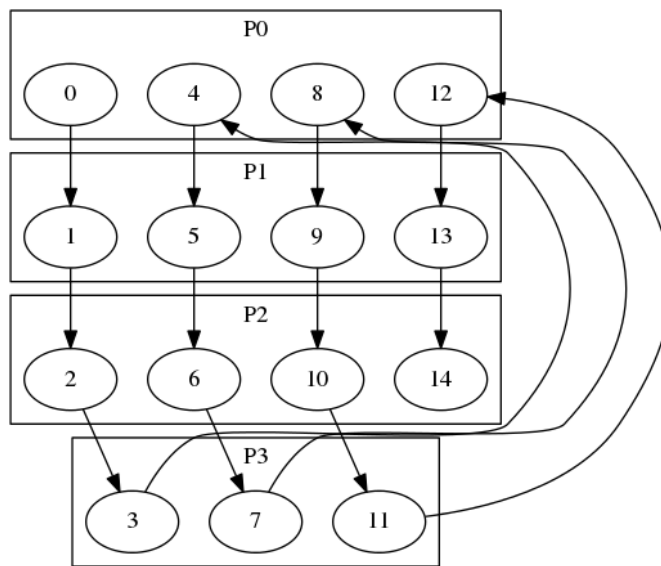
```

Прва три параметра ове функције су иста као параметри функције `MPI_Send`. То значи да се у параметар `buffer` смешта показивач на податке који се шаљу. Параметар `count` је број података типа параметра `datatype` који се налазе у параметру `buffer`. Параметар `root` је број процеса са кога се подаци шаљу. То значи да ће се након позива ове функције, подаци на које показује `buffer` процеса `root` бити послани ка свим осталим

процесима. У свим осталим процесима у `buffer` ће завршити подаци из процеса `root`. За `root` процес `buffer` је улазни параметар, док је за све остале излани. За параметар `comm` се прослеђује `MPI_COMM_WORLD`.

У примеру се са процеса 0, податак који се налази у променљивој `n` шаље ка свим осталим процесима, исто у променљиву `n`. Ова променљива је локална сваком процесу и након ове функције је иста на свим процесима.

У овом примеру више процеса заједно раде на истом задатку. Постоји три главна начина на која процеси могу да поделе заједнички задатак: **блоковски, циклично и комбиновано**. Стратегије поделе посла ће бити илустроване за сумирање бројева од 0 до 14 на 4 процеса.

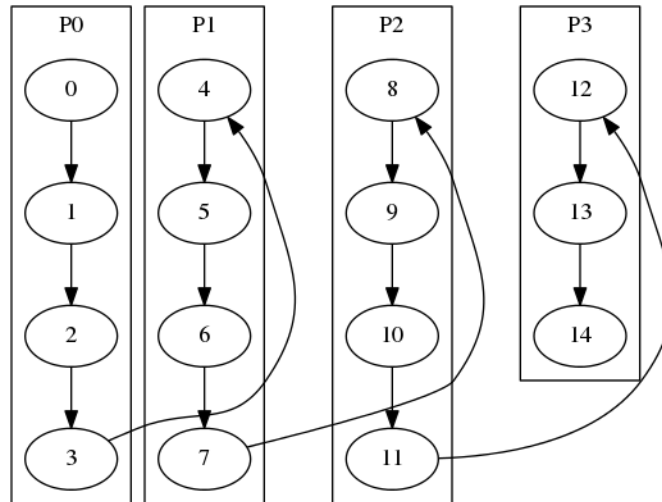

Slika 2.5: Циклична расподела послова

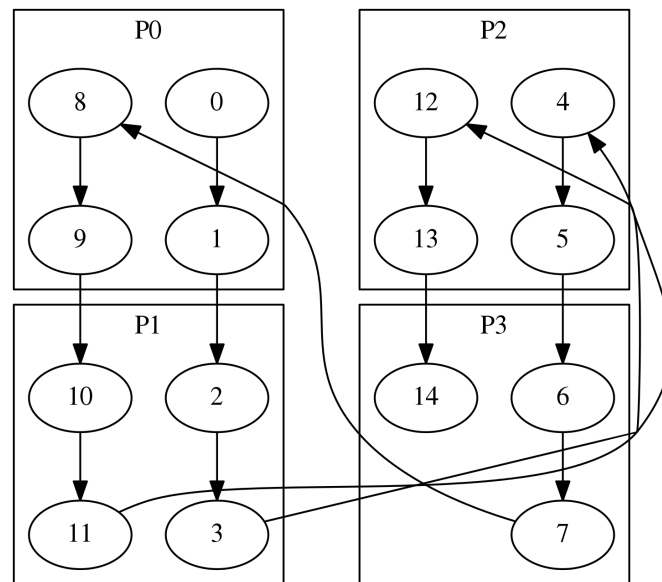
У случају да се користи циклична подела процес 0 ће сабрати бројеве 0, 4, 8 и 12. Процес 1 ће сабрати бројеве 1, 5, 9 и 13. Процес 2 ће сабрати бројеве 2, 6, 10 и 14. И на крају процес 3 ће сабрати бројеве 3, 7 и 11. Оваквом стратегијом послови у низу за обраду циклично међају процесе на којима се обрађују (Слика 2.5).

У случају да се користила блоковска подела задатка, тада би процес 0 добио да сабере бројеве до 0 до 3, процес 1 би добио да сабере бројеве од 4 до 7, процес 2 би добио да сабере бројеве од 8 до 11 и процес 3 би добио да сабере бројеве од 12 до 14. Када се примени блоковска расподела послова, **група послова која је једна до другог у низу за обраду се распоређују на исти процес** (Слика 2.6).

Комбинована подела је мешање цикличног и блоковског приступа. Код ове стратегије се прво послови распореде у мање блокове. Ти блокови се затим циклично распоређују по процесима. Ако би у овом примеру

Slika 2.6: Блоковска расподела послова

Slika 2.7: Комбинована расподела послова

блокови били величине 2 тада би бројеви 0, 1, 8 и 9 сумирали на процесу 0. Бројеви 2, 3, 10 и 11 би се сумирали на процесу 1. Бројеви 4, 5, 12 и 13 би се сумирали на процесу 2. Бројеви 6, 7 и 14 би се сумирали на процесу 3 (Слика 2.7).

У овом примеру процеси су поделили задатак циклично. Сваки од процеса рачуна свој парцијални део суме. Нако што сви процеси заврше рачунање све парцијалне суме је потребно сабрати да би се добила коначна сума. Да би се што ефикасније сабрале парцијалне суме користи се функција `MPI_Reduce`.

```
int MPI_Reduce(
    void*      sendbuf,
    void*      recvbuf,
    int        count,
    MPI_Datatype datatype,
    MPI_Op     op,
    int        root,
    MPI_Comm   comm
);
```

Функција `MPI_Reduce` има 7 параметара. Параметар `sendbuf` је показивач на меморију где се налазе подаци које треба обрадити. Параметар `recvbuf` је показивач на меморију где ће се сместити резултат након колективног израчунавања. Параметар `count` је број података типа параметра `datatype` који требају да се обраде и које се налазе у меморији на коју показује `sendbuf`. Параметар `op` је операција која треба да се уради над подацима. Овај параметар може да има више вредности од којих су неке: `MPI_MAX`, `MPI_MIN`, `MPI_SUM`, `MPI_PROD`... Параметар `root` је број процеса у чијој меморији ће се сместити резултат срачунавања. Иако сви процеси прослеђују неку вредност за параметар `recvbuf`, тај параметар ће се користити само за процес са јединственим бројем `root`. За параметар `comm` се прослеђује `MPI_COMM_WORLD`.

У примеру се све парцијалне суме сабирају и резултат се шаље на процес 0. Променљива `tsum` ће садржати коначан резултат сумирања само на процесу 0. На осталим процесима ова променљива има произвољну вредност.

`MPI` функција `MPI_Wtime` враћа протекло време од почетка стартовања програма на сваком процесу. Уз помоћ ове функције могуће је мерити време потребно да се програм заврши, а на основу тога може се утврдити и убрзање које се добија извршавањем програма на више од једног процесора.

2.2 Задатак

Написати програм коришћењем библиотеке `MPI` за сумирање првих `N` природних бројева употребом блоковске стратегије.

2.3 Задатак

Написати програм коришћењем библиотеке MPI за множење два вектора. Векторе треба да генерише програм на случајан начин.

Glava 3

Множење матрице и вектора

Наредни програм илуструје имплементацију множења матрице и вектора. Ако је величина вектора n , тада је величина матрице $n \times n$. Димензија n , за овај пример мора бити умножак броја процесора на којем ће се пример покренути. У супротном програм не може да ради.

Матрица и вектор се читавају из датотека које се прослеђују програму као параметри преко командне линије. Читавање се ради само на процесу 0. Потом се подаци прослеђују свим осталим процесима. Да би се израчунала вредност једног елемента резултата потребна је само једна врста матрице. Овде пример илуструје како се податак може дистрибуирати по процесима.

```
#include <stdio.h>
#include <mpi.h>

int returnSize(char* fname)
{
    FILE* f = fopen(fname, "r");
    int dim = 0;
    double tmp;
    while(fscanf(f, "%lf", &tmp) != EOF)
        dim++;
    fclose(f);
    return dim;
}

double* loadVec(char* fname, int n)
{
    FILE* f = fopen(fname, "r");
    double* res = new double[n];
    double* it = res;
    while(fscanf(f, "%lf", it++) != EOF);
    fclose(f);
    return res;
}

double* loadMat(char* fname, int n)
{
    FILE* f = fopen(fname, "r");
```

```

double* res = new double[n*n];
double* it = res;
while(fscanf(f, "%lf", it++) != EOF);
fclose(f);
return res;
}

void logRes(const char* fname, double* res, int n)
{
    FILE* f = fopen(fname, "w");
    for (int i = 0; i != n; ++i)
        fprintf(f, "%lf_", res[i]);
    fclose(f);
}

int main(int argc, char* argv[])
{
    int csize;
    int prank;

    MPI_Init(&argc, &argv);
    MPI_Comm_size(MPI_COMM_WORLD, &csize);
    MPI_Comm_rank(MPI_COMM_WORLD, &prank);

    char* vfname = argv[1];
    char* mfname = argv[2];
    int dim;
    double* mat;
    double* vec;
    double* tmat;
    double* lres;
    double* res;

    if (prank == 0) dimenzije
        dim = returnSize(vfname);
        posalji ostalim procesima
    MPI_Bcast(&dim, 1, MPI_INT, 0, MPI_COMM_WORLD);

    if (prank == 0) proces nula učitava vector
        vec = loadVec(vfname, dim);
    else ostali procesi formiraju prazan dinamički niz
        vec = new double[dim];

    posalji vector svima
    MPI_Bcast(vec, dim, MPI_DOUBLE, 0, MPI_COMM_WORLD);

    if (prank == 0) proces 0 učitava matricu
        tmat = loadMat(mfname, dim);
        csize = dim => msize = dim
    int msize = dim * dim / csize;
    mat = new double[msize];
    da li svaki proces uzima poseban red matrice?
    MPI_Scatter(tmat, msize, MPI_DOUBLE,
               mat, msize, MPI_DOUBLE,
               0, MPI_COMM_WORLD);

    bice 1?
    int to = dim / csize;
    lres = new double[to];
    for (int i = 0; i != to; ++i)

```



```

{
    double s = 0;
    for (int j = 0; j != dim; ++j)
        s += mat[i*dim+j] * vec[j];
    lres[i] = s;
}

if (prank == 0)
    res = new double[dim];

MPI_Gather(lres, to, MPI_DOUBLE,
           res, to, MPI_DOUBLE,
           0, MPI_COMM_WORLD);

if (prank == 0) {
    logRes("res.txt", res, dim);
}

if (prank == 0)
{
    delete [] tmat;
    delete [] res;
}
delete [] vec;
delete [] mat;
delete [] lres;

MPI_Finalize();

return 0;
}

```

svaki proces ce upisati rezultat
mnozenja svoje vrste i vektora ako je
5x5 imacemo 5 rezultata od 5 procesa

Подаци у датотекама су релани бројеви раздвојени белим симболима.
Примери улазних датотека за вектор и матрицу су излистани.

2 2 2 2 4 4 4 4 1 1 1 1 3 3 3 3

2 0 0 0 1 1 1 1 2 0 0 0 1 1 1 1
0 2 0 0 1 1 1 1 0 2 0 0 1 1 1 1
0 0 2 0 1 1 1 1 0 0 2 0 1 1 1 1
0 0 0 2 1 1 1 1 0 0 0 2 1 1 1 1
1 1 1 1 2 0 0 0 1 1 1 1 2 0 0 0
1 1 1 1 0 2 0 0 1 1 1 1 0 2 0 0
1 1 1 1 0 0 2 0 1 1 1 1 0 0 2 0
1 1 1 1 0 0 0 2 1 1 1 1 0 0 0 2
2 0 0 0 1 1 1 1 2 0 0 0 1 1 1 1
0 2 0 0 1 1 1 1 0 2 0 0 1 1 1 1
0 0 2 0 1 1 1 1 0 0 2 0 1 1 1 1
0 0 0 2 1 1 1 1 0 0 0 2 1 1 1 1
1 1 1 1 2 0 0 0 1 1 1 1 2 0 0 0
1 1 1 1 0 2 0 0 1 1 1 1 0 2 0 0
1 1 1 1 0 0 2 0 1 1 1 1 0 0 2 0
1 1 1 1 0 0 0 2 1 1 1 1 0 0 0 2

Функција returnSize враћа велину n. Функција loadVec учитава вектор из датотеке. Слично, loadMat учитава матрицу из датотеке. Коначно, резултат множења се смешта у датотеку функцијом logRes. У свим овим

функцијама датотекама се манипулише стандардним ANSI C функцијама укљученим у програм библиотеком `stdio.h`.

Подаци се читавају само на процесу 0. Димензија `n` и вектор `vec` се прослеђују функцијом `MPI_Bcast` до осталих процеса. Матрица се чита цела на процесу 0. Делови матрице се потом прослеђују до осталих процеса функцијом `MPI_Scatter`. Матрица је у овом примеру смештена у један низ. У том низу је прво стављена врста 1, потом врста 2 итд.

```
int MPI_Scatter(
    void *sendbuf, int sendcount, MPI_Datatype sendtype,
    void *recvbuf, int recvcount, MPI_Datatype recvtype,
    int root, MPI_Comm comm
);
```

Параметар `sendbuf` је бафер са свим подацима који се шаљу са процеса `root`. Параметар `sendcount` је број података типа `sendtype` који се шаљу. Слично важи и за параметре `recvbuf`, `recvcount` и `recvtype`, само се они користе на процесима који примају податке.

У примеру, учитана матрица се налази у променљивој `tmat`. Меморијски простор на који показује ова променљива је валидан и резервисан само на процесу 0. Делови матрице које ће обрађивати појединачни процеси се налазе у меморији на коју показује променљива `mat`.

На исти начин са којим се манипулише са функцијом `MPI_Scatter` се манипулише и са функцијом `MPI_Gather` само се подаци скуњају на један од процеса.

```
int MPI_Gather(
    void *sendbuf, int sendcount, MPI_Datatype sendtype,
    void *recvbuf, int recvcount, MPI_Datatype recvtype,
    int root, MPI_Comm comm
);
```

3.1 Задатак

Уопштити пример множења матрице и вектора тако да могу да се помноже матрица и вектор произвољне величине `n`. Другим речима, треба уклонити ограничење да `n` мора да буде умножак броја процеса на којима се програм извршава.

Glava 4

OpenMP основни концепти

4.1 Компајлирање

Сви примери који ће илустровати начин рада са библиотеком OpenMP ће бити намењени за компајлирање уз помоћ GCC C++ компајлера. Да би се компајлирала C++ датотека и повезала са OpenMP библиотеком могуће је употребити следећу команду:

```
g++ -fopenmp -Wall -o exe file.cpp
```

Компајлер GCC C++ се позива командом g++. Параметар -fopenmp повезује бинарну датотеку намењену извршавању bin са библиотеком OpenMP. Параметар -Wall подешава компајлер тако да исписује сва упозорења током компајлирања и повезивања. Параметар file.cpp је C++ датотека која се компајлира.

4.2 Директива parallel и функције omp_get_thread_num, omp_get_num_threads

OpenMP је библиотека функција намењена писању програма за извршавање на више процесора који деле заједничку меморију. OpenMP се састоји од функција и компајлерских директива. Намењена је за коришћење са програмским језиком C/C++. Део кода који се извршава на више процесора који деле заједничку меморију се назива нит.

Једноставан програм који исписује “поздраве” са више процесора на терминал ће бити програм за упознавање са основним функцијама и директивама из OpenMP библиотеке.

```
#include <stdio.h>
#include <omp.h>

int main(int argc, char* argv[])
{
    #pragma omp parallel // num_threads(3)
    {
        int trank = omp_get_thread_num();
```

```

        int tc = omp_get_num_threads();
        printf("Hello from thread %d of %d\n", trank, tc);
    }
    return 0;
}

```

Да би се добио приступ OpenMP функцијама потребно је укључити датотеку `omp.h`. Излистани пример користи једну директиву и две функције из OpenMP библиотеке. Директиве за компајлер из OpenMP библиотеке започињу са `#pragma omp`. У примеру се користи директива `parallel` која означава да се наредни блок команди треба да изврши паралелно на више процесора. Додатни параметар за ову директиву, `num_threads`, је закоментарисан. У том случају ће се програм извршити са оним бројем нити колики је број процесора у систему. Уколико би се овај параметар укључио у примету, тада би се програм извршио коришћењем 3 нити.

Две функције које су употребљене у примеру су `omp_get_thread_num` и `omp_get_num_threads`. Функција `omp_get_threads` враћа укупан број нити који се користе тренутно у програму. Током рада програма број нити се може мењати. Функција `omp_get_thread_num` враћа јединствени број нити. Јединствени бројеви нити се налазе у опсегу од 0 до укупног броја нити умањеног за 1.

4.3 Директива `barrier`

Директива `barrier` се користи да би се нити синхронизовале. Уколико приликом извршавања нит наиђе на ову директиву, тада та нит чека да и све остале нити досегну ту исту тачку у извршавању програма.

```

#include <stdio.h>
#include <omp.h>

int main(int argc, char* argv[])
{
    #pragma omp parallel
    {
        printf("Printf 1 of %d thread\n", omp_get_thread_num());
        # pragma omp barrier
        printf("Printf 2 of %d thread\n", omp_get_thread_num());
    }

    return 0;
}

```

У излистаном примеру, постоје два исписа на стандардни излаз које ће свака нит да уради. Заваљујући директиви `barrier` прво ће бити извршени 1. исписи свих нити. То ће се десити стога када нека нит уради 1. испис она ће чекати остале нити на директиви `barrier` па ће тек потом наставити даље са извршавањем. Уколико би се ова директива уклонила, тада би неке нити урадиле испис 2. пре него што би неке друге нити извршиле испис 1.

4.4 Директиве `parallel for` и `reduction`

Директива `parallel for` се користи за паралелизацију `for` петљи. Следећи пример сумира првих `n` природних бројева.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <omp.h>

int main(int argc, char* argv[])
{
    int tc = strtol(argv[1], NULL, 10);
    double n;
    double sum = 0;

    printf("Number: \n");
    scanf("%lf", &n);

    double s = omp_get_wtime();
    #pragma omp parallel for num_threads(tc) reduction(+: sum)
    for (int i = 1; i <= (int)n; i++)
        sum += (double)i;

    s = omp_get_wtime() - s;
    printf("\nSum is %lf\n", sum);
    printf("Executed for %lf s\n", s);
    return 0;
}
```

У овом примеру као први параметар програма се прослеђује број нити који ће се користити за извршавање програма. Број нити се затим прослеђују директиви `parallel for` помоћу параметра `num_threads`.

Варијабла `sum` се помоћу директиве `reduction` проглашава дељеном вариаблом на коју ће све нити надодавати вредност (због знака `+`).

Директива `parallel for` се може користити само на специјалним `for` петљама. Нека од ограничења постављених на петљама су:

- Варијабла за итерацију мора бити целобројна.
- Петља не сме да има `break`.

Петље код којих су итерације међусобно зависне се могу имплементирати директивом `parallel for` али се може добити погрешан резултат.

Функција `omp_get_wtime` се користи у програмима за мерење времена извршавања програма.

4.5 Задатак

Написати програм за сумирање првих `n` природних бројева тако што свака нит прво рачуна своју парцијалну суму. Потом се коначна сума рачуна сумирањем тако добијених парцијалних сума. Упоредити време извршавања такве имплементације са решеним примером.

Glava 5

OpenMP напредни концепти

5.1 Стратегије дељења посла

Постоји више стратегија како се посао може поделити у блоку кода који се паралелно извршава на више нити. Уколико се стратегија не наведе користи се подразумевана стратегија. У већини имплементација OpenMP библиотеке подразумевана стратегија је блоковска подела.

Стратегија се може променити кључном речју `schedule` у `parallel` директиви. У следећем коду је експлицитно речено која стратегија треба да се користи.

```
sum = 0;
#pragma omp parallel for reduction(+:sum) schedule(static, 1)
for (int i = 0; i != n; ++i)
{
    sum += i;
}
```

`schedule(<type> [, chunksize])`

Тип стратегије `type` може бити:

- `static`
- `dynamic`
- `guided`
- `auto`
- `runtime`

Када се користи `static` стратегија тада се посао дели пре саме петље. Свакој нити се додељује број итерација `chunksize` и тако у круг. Уколико је `chunksize` једнак 1 добија се циклична подела посла. Уколико је `chunksize` највећи број тако да свака нит добије отприлике исто посла, тада се добија блоковска подела. За све остале вредности добија се комбинована подела.

Стратегија `dynamic` исто дели посао на мање делове величине `chunksize` али се додела послова не ради унапред већ се послови додељују нитима у току рада система.

Стратегија `guided` додљује послове нитима у току рада система. Величина делова је у старту већа а како се преостали део посла смањује и сами делови посла се смањују. Параметар `chunksize` нема утицај.

Стратегија `runtime` нема одређену стратегију док се програм не стартује. Када се програм стартује варијабла окружења `OMP_SCHEDULE` одређује која ће се стратегија користити.

5.2 Задатак

Одличан пример који илуструје колико коришћена стратегија може да утиче на брзину извршавања програма је алгоритам за тражење простих бројева Ератостеново сито. Потребно је релизовати имплементацију алгоритма коришћењем библиотеке `OpenMP`. Улаз у програм је број до ког је потребно тражити просте бројеве. Улаз из програма су сви прости бројеви до унесеног простог броја исписани у неки фајл. Упоредити времена извршавања за различите стратегије.